

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

zo 6. januára 2009

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o cezhraničných platbách v Spoločenstve

(CON/2009/1)

(2009/C 21/01)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) prijala 31. októbra 2008 žiadosť Rady Európskej únie o stanovisko k navrhovanému nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady o cezhraničných platbách v Spoločenstve ⁽¹⁾, ktorým sa nahrádza a zrušuje nariadenie (ES) č. 2560/2001 ⁽²⁾ (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 105 ods. 4 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a na článku 3.1, článku 4 písm. a) a článku 5 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálny banky, keďže navrhované nariadenie obsahuje ustanovenia, ktoré sa týkajú plynulého fungovania platobných systémov a zberu štatistických údajov o platobnej bilancii. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálny banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

Všeobecné pripomienky

ECB poznamenáva, že navrhované nariadenie neupravuje len cezhraničné elektronické platobné operácie a cezhraničné prevody, ale aj cezhraničné priame inkasá. To je najmä v súlade so snahami dosiahnuť vytvorenie vnútorného trhu platobných služieb a so spustením jednotnej oblasti platieb v eurách (ďalej len „SEPA“) a ECB to veľmi víta. Navrhované nariadenie však nastoľuje niekoľko otázok, ktoré sú podrobnejšie uvedené ďalej v tomto stanovisku a ktoré si vyžadujú starostlivé posúdenie.

Konkrétne pripomienky**1. Ustanovenia o vykazovaní platobnej bilancie**

- 1.1. Pokiaľ ide o navrhované ustanovenia o vykazovaní na účely platobnej bilancie (ďalej len „PB“), ECB považuje za nevyhnutné, aby sa našlo riešenie, ktoré nevystavuje riziku ani základné potreby používateľa na štatistické údaje o platobnej bilancii v eurozóne alebo na vnútroštátnej úrovni, ani včasné spustenie SEPA.

⁽¹⁾ KOM(2008) 640 v konečnom znení.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2560/2001 z 19. decembra 2001 o cezhraničných platbách v eurách (Ú. v. ES L 344, 28.12.2001, s. 13).

- 1.2. Rozvoj SEPA predpokladá, že vykazovacie systémy PB, ktoré sú zväčša založené na údajoch o platbách, nemožno ponechať tak, ako sú, pokiaľ ide o platby v eurách v rámci EÚ. Reforma týchto systémov môže zahŕňať nielen podstatne nižšie požiadavky na vykazovanie pre banky ⁽¹⁾, ale aj nárast vykazovacej záťaže u nebankových subjektov, ktorá by mala byť obmedzená v maximálnej možnej miere (napr. použitím náležitých techník prieskumu a zberu vzoriek). Zároveň by sa malo zabezpečiť, že štatistiky PB môžu byť naďalej zostavované s vysokou dôveryhodnosťou, pravidelnosťou a včasnosťou, ako sa vyžaduje pre tvorbu menovej politiky ECB.
- 1.3. ECB víta návrh v článku 5 ods. 1 na zvýšenie hranice na vyňatie z vykazovania PB na 50 000 EUR a potvrdzuje, že táto už v skutočnosti existuje vo väčšine členských štátov, ktoré už plne zbierajú údaje prostredníctvom alternatívnych zdrojov, alebo prijali opatrenia, aby zbierali údaje prostredníctvom alternatívnych zdrojov (administratívne údaje alebo prieskumy/priame vykazovanie) a nie od platobných systémov, alebo vytvorili doplnkové zdroje k platobným údajom.
- 1.4. Veľké spoločnosti majú rozhodujúcu úlohu pri zbieraní štatistických údajov PB. Tie však majú tendenciu centralizovať ich platby v osobitných subjektoch, a tak sú tieto platby čoraz viac oddelené od ich ekonomických operácií. V dôsledku toho musia byť tieto veľké spoločnosti v plnej miere súčasťou prístupu založeného na prieskumoch. Na menšie subjekty sa možno obracať na základe zberu vzoriek.
- 1.5. S cieľom porovnať a spresniť rozsah prieskumov, ktoré sa týkajú vykazovania PB, ECB navrhuje, aby iné administratívne a štatistické zdroje údajov, akými sú súbory údajov o DPH, INTRASTAT, obchodné registre a štruktúrna podniková štatistika, boli rozšírené, ak je to potrebné a možné tak, aby mohli byť použité na identifikáciu subjektov, ktoré majú byť predmetom prieskumu, alebo na zber informácií o cezhraničných operáciách. Medzi zostavovateľmi PB štatistík už môže dochádzať k výmene dobrej praxe týkajúcej sa používania takýchto údajov. Naopak nariadenia, ktoré sa týkajú týchto zdrojov by mali umožniť lepšiu identifikáciu cezhraničných operácií, predovšetkým pokiaľ ide o služby bez toho, aby sa zvýšili nároky na respondentov.
- 1.6. ECB víta prijatie článku 5 ods. 3, ktorý upresňuje, že požiadavky na štatistické vykazovanie, ktoré nemajú vplyv na priame spracovanie platieb SEPA poskytovateľmi platobných služieb a môžu byť takýmito poskytovateľmi plne automatizované, by nemali podliehať žiadnej hranici na vyňatie z vykazovania.
- 1.7. ECB považuje údaje o platbách za potenciálne užitočný nástroj najmä na identifikáciu referenčnej spravodajskej skupiny, ktorá má byť predmetom prieskumu, t. j. na vytvorenie a udržiavanie zoznamu medzinárodne aktívnych firiem ⁽²⁾. Týka sa to informácií, ktoré sú bankám dostupné hneď a môžu byť poskytované zostavovateľom štatistík PB plne automatizovaným spôsobom v rozumných intervaloch vrátane povinných polí správy SEPA [vrátane medzinárodných bankových čísel účtu (IBAN) platiť a príjemcu] na jednej strane a akýchkoľvek iných referenčných údajov, ktoré musia byť použité a/alebo uložené bankami (napr. proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu), ako je adresa držiteľov účtov na strane druhej. Tieto údaje môžu byť prepojené s vnútroštátnym štatistickým obchodným registrom. Tento prístup by sa mal umožniť na základe rozhodnutia každého vnútroštátneho zostavovateľa štatistík PB. Keďže tento prístup spĺňa požiadavky uvedené v článku 5 ods. 3, nemal by podliehať žiadnej hranici na vyňatie z vykazovania.
- 1.8. V budúcnosti si môžu v kontexte SEPA nefinančné subjekty vybrať, že budú mať bankový účet v banke, ktorá je rezidentom v inej krajine EÚ. Ak a keď sa tak stane, informácie vymedzené v článku 5 ods. 3 navrhovaného nariadenia, ktorý je založený na predpoklade, že banky a ich držiteľia účtov sú

⁽¹⁾ V súlade s článkom 1 ods. 3 navrhovaného nariadenia budú banky naďalej povinné vykazovať vlastné cezhraničné finančné a nefinančné operácie.

⁽²⁾ Konkrétne to platí pre malé a stredné podniky, ktoré prijímajú platby z nerezidentských bankových účtov a/alebo posielajú platby na nerezidentské bankové účty (t. j. bankové účty s nerezidentským kódom krajiny). To môže slúžiť ako pomôcka pri určení, že tieto malé a stredné podniky sa pravdepodobne zúčastňujú vykonávania cezhraničných operácií. (Kód krajiny v) IBAN v správe SEPA sa môže použiť ako prostriedok na identifikáciu týchto malých a stredných podnikov.

vo všeobecnosti rezidentmi tej istej krajiny, nemusia naďalej poskytovať dostatočné vyhodnotenie spravodajskej skupiny. V tejto súvislosti a s cieľom pomôcť Komisii je ECB ochotná ďalej skúmať rozsah vývoja tohto javu. Ak sa stane významným, malo by sa opätovne zvážiť zahrnutie rezidentskej krajiny platiteľa bankami do správy SEPA (¹). To by umožnilo automatickú a jednoznačnú identifikáciu cezhraničných platieb bankou príjemcu vo všetkých prípadoch. Tento postup by sa mal uplatniť bez použitia akejkoľvek hranice na vyňatie z vykazovania.

- 1.9. Za účelom ďalšieho zníženia vykazovacej záťaže tak finančných ako aj nefinančných subjektov ECB podporuje všetky iniciatívy na uľahčenie výmeny informácií medzi zostavovateľmi štatistík PB len na štatistické účely. To si môže vyžadovať odstránenie zákonných prekážok výmeny informácií medzi štatistickými orgánmi EÚ pri zachovaní požadovaných záruk dôvernosti. ECB je pripravená pomôcť Komisii preskúmať ďalšie možnosti v tejto oblasti.
- 1.10. Pokiaľ ide o návrh na odstránenie vnútroštátnych požiadaviek na vykazovanie na základe zúčtovania uložených poskytovateľom platobných služieb od 1. januára 2012, ako je to uvedené v článku 5 ods. 2 navrhovaného nariadenia, ECB zdôrazňuje potrebu prechodného riešenia pre členské štáty, ktoré sa naďalej spoliehajú na vykazovanie na základe zúčtovania, kým sa nevytvorí plne harmonizované paneurópske riešenie. Takéto prechodné riešenie sa prediskutovalo v rámci Eurosystemu, výsledkom čoho je tento návrh ECB:

- počas tohto prechodného obdobia by sa malo použiť jediné pole platobnej správy SEPA na vykazovanie plne harmonizovaným spôsobom (vrátane jedného zoznamu kódov a jednej metodológie na použitie tohto zoznamu kódov). Klienti v členských štátoch, ktoré uplatňujú tento prístup, budú mať povinnosť poskytnúť túto informáciu vyplnením jedného už existujúceho osobitného dobrovoľného bieleho poľa v správe SEPA [pole „vykazovanie na regulačné účely“ („Regulatory Reporting“)]. Banky by mali vo všetkých týchto členských štátoch uplatňovať spoločné pravidlá používania vytvorením spoločenstva doplnkovej voliteľnej služby (DVS). Pravidlá používania by sa uplatňovali len medzi členskými štátmi, ktoré sa rozhodli uplatňovať tento prístup. Európska platobná rada by mala byť informovaná a mala by byť požiadaná o pomoc pri koordinovaní uplatňovania DVS,
- banky a klienti v členských štátoch, ktoré neuplatňujú tento prístup, nebudú mať povinnosť prijať pravidlá používania a ani nebudú musieť zaviesť, prenášať alebo čítať kódy PB. Infraštruktúry, ktoré poskytujú platobné služby po celej Európe, budú musieť prijať pravidlá používania iba vtedy, ak poskytujú služby bankám a klientom v členských štátoch, ktoré používajú tento prístup,
- celý postup vyžaduje, aby sa používal jeden harmonizovaný zoznam kódov týkajúci sa ekonomickej povahy základných operácií a jedna metodológia na použitie tohto zoznamu kódov. Takýto zoznam kódov sa sprístupní ECB. Keď sa kódovaná informácia zavedie do správy SEPA, jej použitie bankami je plne automatizované a nebráni priamemu spracovaniu platby.

ECB ďalej odporúča podrobne sledovať vývoj v nasledujúcich rokoch berúc do úvahy technický vývoj v SEPA a vývoj v metódach zberu štatistických údajov.

2. Doložka o preskúmaní – používanie identifikačného kódu banky (BIC)

- 2.1. Podľa článku 12 ods. 1 navrhovaného nariadenia musí Komisia najneskôr do 31. decembra 2012 predložiť Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a ECB správu o používaní IBAN a BIC v súvislosti s automatizáciou platieb a pripojiť vhodný návrh. Za predpokladu, že cieľom tohto ustanovenia je uľahčiť a zefektívniť začatie platieb, ECB podporuje možné zrušenie potreby retailových klientov používať BIC, ak je technicky možné použiť len IBAN, keďže by to znížilo záťaž spočívajúcu v poskytnutí dvoch rozličných identifikátorov.

(¹) Ak by sa prijali tieto kroky, bolo by potrebné požiadať Európsku platobnú radu, aby existujúce pole o rezidentskej krajine platiteľa, ktoré je v súčasnosti v správe SEPA dobrovoľné, zaviedla ako povinné pole (a eventuálne súhlasila s kodifikáciou).

- 2.2. IBAN bol zavedený ako povinná požiadavka pre rovnaké poplatky podľa nariadenia (ES) č. 2560/2001 a podľa ECB sa osvedčil ako základný kameň štandardizácie platieb v kontexte SEPA, keďže posilňuje priame spracovanie a uľahčuje overovanie čísiel účtov. ECB preto dôrazne odporúča zachovanie povinného používania IBAN. ECB ďalej poznamenáva, že zavedenie podobného štandardného formátu pre účty cenných papierov porovnateľného s režimom pre IBAN by mohlo posilniť systém kolíznych noriem pre sprostredkované cenné papiere.

3. *Poplatky za cezhraničné platby a zodpovedajúce vnútroštátne platby*

Článok 3 ods. 1 navrhovaného nariadenia ustanovuje princíp rovnosti poplatkov, pokiaľ ide o cezhraničné platby a zodpovedajúce domáce platby „v tej istej hodnote“. Jediným kritériom na identifikáciu zodpovedajúcej domácej platby v navrhovanom nariadení je odkaz na hodnotu takejto zodpovedajúcej platby. ECB má v tejto súvislosti obavu, že uvedené ustanovenie by nemuselo poskytnúť poskytovateľom platobných služieb dostatočné interpretačné usmernenia k pojmu zodpovedajúce domáce platby. ECB preto navrhuje prijať odsek, ktorý by ustanovil základné kritériá pre posúdenie, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie tohto pojmu v Spoločenstve namiesto poskytnutia širokého priestoru na voľnú úvahu poskytovateľom platobných služieb v súvislosti s jeho interpretáciou.

4. *Rozsah pôsobnosti*

Nariadenie (ES) č. 2560/2001 sa vzťahuje na „inštitúcie“ a jeho článok 2 písm. e) ich vymedzuje ako „každú fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá pri svojom podnikaní vykonáva cezhraničné platby“. Nariadenie (ES) č. 2560/2001 sa nevzťahuje na ECB ani na národné centrálné banky. Táto situácia sa mení článkom 2 ods. 5 navrhovaného nariadenia, ktoré sa vzťahuje na poskytovateľov platobných služieb, ktorí sú vymedzení okrem iného ako „ktorákoľvek z kategórií uvedených v článku 1 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES ...“⁽¹⁾ (ďalej len „SPS“). Článok 1 ods. 1 SPS ustanovuje kategórie poskytovateľov platobných služieb vrátane ECB a národných centrálnych bánk, ak nekonajú ako menové orgány. Z uvedených ustanovení vyplýva, že navrhované nariadenie by sa vzťahovalo na cezhraničné platby do 50 000 EUR vykonané ECB alebo národnými centrálnymi bankami, ak by nekonali ako menové orgány a ak by takéto operácie neboli vykonané na ich vlastný účet. ECB víta takýto rozšírený rozsah pôsobnosti navrhovaného nariadenia, ktorý je v súlade s princípmi SEPA.

5. *Ďalšie právne pripomienky*

- 5.1. ECB podporuje cieľ navrhovaného nariadenia, ktorým je súlad so štandardmi kvalitnej tvorby práva a súhlasí so zavedením zjednodušeného rámca vymedzenia pojmov. Zdá sa však, že existuje určité prekrytie medzi pojmom „cezhraničné platby“ a pojmom „platobná operácia“, ktoré sú vymedzené v článku 2 ods. 1 a článku 2 ods. 7 navrhovaného nariadenia.
- 5.2. ECB zastáva názor, že ak sa vymedzený pojem objavuje vo viac ako jednom sekundárnom právnom akte Spoločenstva, zodpovedajúce vymedzenie pojmu by malo, pokiaľ je to možné, byť rovnaké vo všetkých takýchto právnych aktoch, aby sa zaručila právna istota, najmä vo vzájomne súvisiacich právnych aktoch. Pri pojme „platobný nástroj“ ako je vymedzený v článku 4 ods. 23 SPS a v článku 2 ods. 2 navrhovaného nariadenia sú však určité odlišnosti. V SPS sa uvádza „platobný príkaz“, kým vymedzenie pojmu v navrhovanom nariadení obsahuje „platobnú operáciu“. Uvedené je nešťastné a mohlo by byť zavádzajúce, najmä s ohľadom na skutočnosť, že „platobný príkaz“, ako aj „platobná operácia“ sú vymedzené tak v navrhovanom nariadení, ako aj v SPS. ECB preto navrhuje, aby boli tieto dva právne akty v súvislosti s dotknutými vymedzeniami pojmov zosúladené.
- 5.3. Keďže navrhované nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie o transparentnosti poplatkov zodpovedajúce článku 4 nariadenia (ES) č. 2560/2001, ECB odporúča zvážiť, či neuviesť v navrhovanom nariadení odkaz na príslušné ustanovenia v SPS, pokiaľ ide o podmienky a požiadavky na informovanie týkajúce sa platobných služieb.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 5.12.2007, s. 1).

6. *Pozmeňujúce návrhy*

Ak by uvedené odporúčania týkajúce sa článku 2 ods. 1 a článku 3 navrhovaného nariadenia viedli k zmenám v navrhovanom nariadení, sú pozmeňujúce návrhy uvedené v prílohe.

Vo Frankfurt nad Mohanom 6. januára 2009

prezident ECB
Jean-Claude TRICHET

PRÍLOHA

Pozmeňujúce návrhy

Znenie, ktoré navrhla Komisia	Zmeny a doplnenia, ktoré navrhuje ECB
Zmena a doplnenie 1 Článok 2 ods. 1 navrhovaného nariadenia	
Článok 2 ods. 1	Článok 2 ods. 1
„cezhraničné platby“ sú elektronické platobné operácie vykonávané na podnet platiteľa alebo príjemcu alebo prostredníctvom príjemcu cez poskytovateľa platobných služieb alebo jeho pobočku v jednom členskom štáte s cieľom dať určitú sumu peňazí k dispozícii príjemcovi cez jeho poskytovateľa platobných služieb alebo jeho pobočku v inom členskom štáte;	„cezhraničné platby“ sú elektronické platobné operácie vykonávané ~~na podnet platiteľa alebo príjemcu alebo prostredníctvom príjemcu~~ cez poskytovateľa platobných služieb alebo jeho pobočku v jednom členskom štáte s cieľom dať určitú sumu peňazí k dispozícii príjemcovi cez jeho poskytovateľa platobných služieb alebo jeho pobočku v inom členskom štáte;
<u>Odôvodnenie</u> – pozri odsek 5.1 stanoviska	
Zmena a doplnenie 2 Vloženie článku 3 ods. 3 do navrhovaného nariadenia	
Článok 3 ods. 3	Článok 3 ods. 3
V súčasnosti žiaden text	Zhoda medzi cezhraničnými platbami a zodpovedajúcimi domácimi platbami sa posudzuje na základe kritérií, akými sú spôsob zadania podnetu, rýchlosť, stupeň automatizácie, vzťah ku klientovi a úroveň služieb poskytovaných klientovi.
<u>Odôvodnenie</u> – pozri odsek 3 stanoviska	